

II. évfolyam. Pozsony, 1900. augusztus 15. 8. szám.

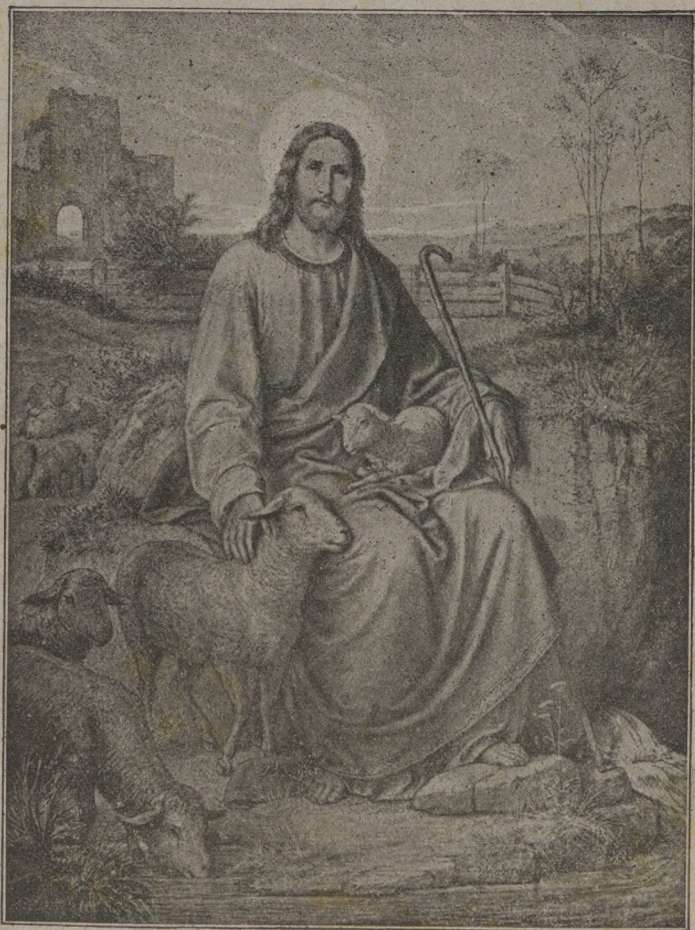
JÓ PÁSZTOR

KERESZTYÉN CSALÁDI LAP.

SZERKESZTI
KOVÁCS SÁNDOR
THEOL. AKAD. TANÁR.

ÁRA:
EGY ÉVRE 2 KORONA. — FÉLÉVRE
1 KORONA 20 FILLÉR.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN.

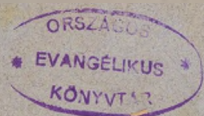


MEGJELENIK MINDEN HÓ 15-ÉN.

Egy szám ára 20 fillér.

BALASSA-GYARMAT
B.-GYARMATI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1900



TARTALOM.

Ne vigasztald (Költemény)	Szabolcska Mihály.
A keresztyén ember hajléka	Sz. F. J.
Héthalmi Anna (Ésbeszélés)	Farkas Mihályné.
A naini ifju (Költemény)	Hamvas József.
Egy üres templomban	Hörk József.
Márton pap faluja	Pásztor Mihály.
Az egyházi élet köréből	

Az igen tisztelt lelkész, vallástanár és tanító urakat bizalommal kérjük, legyenek szívesek

a „JÓ PÁSZTOR“-t

t. híveik és tanítványaik közt terjeszteni. Hét előfizető után tiszteletpéldányt adunk.

Mutatványszámokkal kívánatra készséggel szolgál a kiadóhivatal: **B.-Gyarmati Könyvnyomda Részvénytársaság.**

JÓ PÁSZTOR

KERESZTYÉN CSALÁDI LAP.

SZERKESZTI
KOVÁCS SÁNDOR
THEOL. AKAD. TANÁR.

ÁRA:
EGY ÉVRE 2 KORONA. — FÉLÉVRE
1 KORONA 20 FILLÉR.

Ne vigasztald...

*Ne vigasztald az olyan szenvedőt,
Ki tisztán áll saját szíve előtt,
Kit ártatlanul dobálnak halálra...
— Az még nem árva!*

*Ne szánd a bűnöst, ki felébredett,
És sír, zokogván bűnei felett.
Hadd mossa csak szívét a könnyek árja...
— Még az nem árva!*

*Hanem ha látsz mosolygó arcokat,
Kikről tudod, hogy szívben gonoszak:
Azok az árvák, mert nem érzenek,
— Azokat szánd szegényeket!*

Szabolcska Mihály.



A keresztyén ember hajléka.

Sehol nincs itt nékem maradandó városom és mégis mindenütt magammal hordozom az én házamat. Te is azt cselekedd. Hasonló vagyok én a csigához és a kagyulához, ki az ő házacskáját mindenütt magával hordozza. *Az én házam bennem vagyok.* Örömost magamban lakom én. De vajmi nehéz ez! Te örömost magadon kívül lakol, gondolataidat a világon ide s tova engeded bujdosni és soha nincs nyugodalmad. Én házamnál maradok, gondolataimat együtt tartom s békével vagyok. Mi haszna, hogy te klastromba rekeszkezel és mégis soha nem vagy a klastromban, hanem majd egyik, majd másik végén a világnak? *Az én házam felettem vagyok.* Örömost lakom én a mennyégben, ott van az én polgári jussom és igazságom. (Phil. 3. 20.) A hol az én kincsem van, ott kell az én szívemnek is lenni. Szeretem én a mennyországot, a mennyországot keresem, a mennyországról elmélkedem és a mennyországot óhajtom. Keresni akarsz engem? Ne keress engem másutt, csak a mennyországban. *Az én házam körülöttem vagyok.* A test az, a melyben lelkem lakozik. Sokkal kevesebbel megelégszik a lélek, mint a test. Ennek te nagy várakat építesz, amaz pedig egy kis házacskával beéri. Azért, mert nem akar mindörökké abban lakni. A test nem tulajdon háza néki, hanem csak szállása és tömlőce. Nem kíván benne lakni, hanem folyton-folyvást ki kívánkozik onnét. A madárka örömost lakik a szabad levegő égben és mi, *kik a Szentlélek zsengeit vettük, mi magunkban fohászkodunk a fiúságot várván, tudniillik a mi testünknek váltságát.* (Rom. 8. 23.) *Az én házam alattam vagyok.* A föld az, a melyen járok. Minthogy pedig anyám ő nékem, végtére koporsóm is ő lesz. Jól emlékezem reá, mit mondott légyen az Isten Ádámnak a paradicsomban: *Föld vagy és ismét földdé kell lened.* Ezt a házat én mindenütt magammal hordozom s mindenkor a koporsóról gondolkodom. Irtózol tőle? Én nem. Azt is tudom, hogy kígyók és férgek fognak abban velem együtt lakni. De az Isten is ott van. Az én Megváltóm az én poromon áll. Vegyen el az ördög abból, ha bátorsága van csak egy porszemnyit, veresége lészen néki. Ha az én féreglakta kunyhóm a nagy Istennek nincs ellenére, miért volna nekem ellenemre? A kígyókkal teli koporsó merő azon szentség, ha az Isten is benne van. *Soha nem Isten nélkül,* ez az igaz mennyország. Kérded-é még, hol van az én házam? A földön semmim sincs nékem, oly szegény vagyok, de egyúttal oly gazdag is, hogy mindenütt négy házat hordozok magammal.

Héthalmi Anna.

Elbeszélés.

Irta: FARKAS MIHÁLYNÉ (KENESSEY GIZELLA.)

Díszes úri fogatok állanak sorba a Héthalmi-ház udvarán. A libériás kocsisok alig bírják fékezni a prűszkölő paripákat; azon az égszínkék hintón, mely előtt a négy bokrétásfülű telivér ficánkol, repíti ma haza Adorján Endre szép menyasszonyát — Héthalmi Annát. Ez ünnepélyes alkalomra vonult ma fel az Adorján és a Héthalmi-család minden telhető és nemtelhető pompával.

A tornácon a cigányok pengetik hangszereiket, egy-egy neki-pirúlt fehérchseléd lohol át a színen a konyhaművészet remekével, dévaj tréfák repülnek utána. — A tavaszi szellő belekap a kocsisok rojtos pántlikáiba, a lovak fülén lengő cifra selyem kendőkbe: — csupa szín, csupa hangulat ez a kép!

Beun a régi nemesi ház egyik kis szobájában már felöltöztették a menyasszonyt; édes anyja ép most tűzi fel fejére a myrtuskoszorút, miközben sűrűn omlanak könnyei. Mert az anyai szívből sejtelmes erő lakik, megérzi a veszélyt, mely gyermekét fenyegeti és ehhez a házassághoz nem jósol senki se szerencsét.

Kívülök még egy őszbecsavarodott úri ember van a szobában. Díszmagyar ruhája jól illik jellegzetes arcvonásaihoz, zömök termetére; a menyasszony nagybátyja s most násznagya ő: Héthalmi László.

Felindultan járkál, majd a leányhoz lép s megfogja a kezét:

«Gondold meg még egyszer ezt a dolgot, húgom, mert egy óra múlva már késő lesz. Boldogult apád után én vagyok legközelebbi rokonod, nem vehetem a lelkemre, hogy újra ne intselek. Isten tudja, hogy nem voltunk akarói e házasságnak; a te hosszú kitartásod végre is legyőzte ellenállásunkat, ámde nem vagyunk megnyugodva jövőd felől. Téged elvakított a szerelem; csak a deli férfit, a jókedvű gavallért látod vőlegényedben, de mi aggódva kérdezzük: Honnét telik e fényűzésre az Adorjánok kis ősi vagyonából, hova visznek e költséges szenvedélyek, kártya, mulatozás?

Tanúlt ember könnyen szembeszáll az étellel, de a te vőlegényed a nagy vígasság közepette nem ért rá diplomát szerezni magának. Mi lesz veletek, ha kiszalad lábatok alatt a föld, a kis adorjai birtok? Ránk nem számíthattok; családos emberek vagyunk mind, a Héthalmiak befolyását a megyében különben sem vagyunk, hanem feddhetlen becsületességük biztosította mindenkorig. Azért félünk az olyan összeköttetéstől, mely szégyent hozhatna fejünkre.

A leány ki eddig szórakozottan hallgatta az öreg úr — nyilván sokszor ismételt — előterjesztéseit, felrezzent e végső szavakra.

— Legyen nyugodt, kedves bátyám — szól s keserűség rezeg hangjában — és gondolja meg, hogy Endre jellemében semmi sem igazolja e föltevést. Az ifjúi könnyelműség évei elmúltak; a komoly munka és törekvés következik már ezután, ő ezt ígerte nekem és én bízom szavában. Add áldásodat édes jó anyám s azután bocsászatok el engemet a magam választotta úton; hiszem, hogy a boldogságra vezet, de ha a kárhozatba vinne is, akkor is elindulnék rajta, mert szeretém Endrét s rajta kívül nincsen számomra férfi a világon.»

Lehajolt és megcsókolta édes anyja kezét, aztán biztos magartartással lépett a másik szobába, hol már várt reá a vendégsereg és szerelmes vőlegénye, kinél szebb fiú nem volt hét vármegyében — és nagyobb korhely se.

* * *

Repül az égszínkék hintó az alkonyodó májusi estén, hegyeken-halmokon, rügyedző erdőkön át, sárga virágos rétek mentén. Anna úgy véli, hogy sohase látta még ezt a tündérszép vidéket, hisz kedvesének karja tartja átölelve, ő beszél hozzá suttogó szóval;

— Hát hozzám mertél jönni te jó, te drága, te szép? Pedig lehettél volna nagyságos asszony is, de csak engemet szerettél! Nem félsz, hogy koldusbotra jutsz, a hírhedt korhely oldalán? Verjen meg engem az Isten, ha megcsalatkozol a te nagy hitedben!

És az asszony boldogan símúlt hozzá, mert nincs a világon hiszékenyebb teremtés egy szerelmes asszonynál!

* * *

Pedig mégis Héthalmi Lászlónak lett igaza. Háromszor arattak még ősi örökén Adorján Endrének, mikor negyedszer érett a sárga kalász az adorjai pusztán, megütötték a dobot az Adorján-ház udvarán.

Hát a megtérés esküje, mit a menyegző napján fogadott szép mátkájának Endre? Tovatünt nyomtalan, mint a szivárvány az égről, mint a mézeshetek mámore.

Legkeservesebb harcát önmagával akkor vívja a nő, mikor éreznie kell, hogy nem a bálványozott oltárkép többé, — hogy a mi neki maga az élet, az a férfinak csak egy szép virág, melyet büszkén a keblére tűz, mert megilleti az a teremtés Urát!

Anna szerelme se tudta soká a házitűzhelyhez bűvölni férjét, visszavágyott az a régi cimborák közé, a régi életmód után.

Az a négy festett dáma ott a kártya lapján, de sok asszonytól elcsalta már az urát, a síró-rívó hegedű szavától nem hallatszik az asszony sírása. Jó szívű uzsorás is mindig akad, ki egy gavallér földesúrnak száz percentre pénzt kölcsönöz.

Ne vessétek ki azt a halvány képű asszonyt, ki a romlásnak útját akarja állani. A nappal kel s gondban tölti éjjelét, tejjgazdaságot létesít, baromfitenyésztésre adja fejét, elárasztja a közel város piacát kora veteményeivel — akár csak a megindult lavinát akarná valaki feltartóztatni.

Bizony csak kivezették az istállóból a négy szép telivért, a pompás símenthali teheneket, kihordták a szobákból a drága bútorokat s dobra került még az ezüst serleg is, mit másfél évszázaddal ezelőtt a bújdosó fejedelem adott hűséges szolgálataiért valamelyik Adorjánának

Leszedték az ebédlő faláról az ősök olajfestésű képmásait is, a bámész csöcselék röhög Krisztina asszony régi-módi, rövid derékú ruháján; a medvebőr-kacagányos Adorján Balázs úr mintha még mérgesebben tekintene, mikor hallja maga felett peregni a dobot: «tram, tram! Ki ád többet érte?»

A poros országúton pedig lassan kászolódik tova egy régi bárka, özvegy Héthalminé nagyasszony családi hintaja. Két fáradt szürke ló húzza keservesen az öreg mindenes nagy biztatására.

A fiatal házaspár ül benne, mély gondolatokba merülve; az asszony révetegen néz a távolba, mintha egy régi képet látna ott felmerülni, néha ajkához emeli zsebkendőjét, talán, hogy elfojtsa a szemrehányás szavát. A férj erősen szíjja szivarát, arca szokatlanul sápadt, bár egykedvűséget törekszik mutatni.

«Föl a fejet Annácska!» — tör ki végre belőle a cinikus könnyelműség — «már ez megtörtént, változtatni rajta többé nem lehet. Legalább urak voltunk addig, ameddig, most megpróbáljuk, hogyan él a szegény ember. Milyen zseniális gondolat volt László bátyádtól, hogy megszerezte számomra a héthalmi postamesterséget, épen ilyen végzett földesuraknak való hivatal, se ész se tudomány nem kell hozzá. Sok mindenféle szerszámmal bántak őseim, de postabélyegzővel, fogadom — egyik se!

Torkán akad a szó, hogy neje arcába tekint s megszégyenülten nyúl Anna keze után;

«Megbocsáthatsz-e nekem, hogy postamesterné asszonynyá tettelek?»

A nő átengedi kezét s ráemeli férjére szép szomorú szemeit:

«Szeretlek» — szól egyszerűen «s szívesen tűröm veled a szegénységet, csak te szeress!»

* * *

Héthalminé nagyasszonyom ej dehogy emlegette: «Ugy-e megmondtam, ugy-e kár volt ránk nem hallgatnod!» Mint rég várt, kedves vendéget, úgy fogadta a hajótörötteket, hogy megoszszá velök özvegyi kenyerét.

A tágas udvarházban megférnek mindannyian, a hivatal is hoz valamicskét — és nem panaszkolta el senkinek, milyen megpróbáltatást szenvedett büszkesége, mikor az ősi ház falára kiszegették a postaládikát.

Igazi kálomista hittel fogadta az adott helyzetet, — már ennek így kellett történnie s ha minden elveszett is, a becsületen nem esett csorba.

De ki is tudott volna tartós haragot táplálni az ellen a joviális fiú ellen, ki oly szeretetreméltóan találta magát bele új helyzetébe!? Egész élete mintha egy engesztelő áldozat lett volna vele és nevével szemben. Csupa hódolat, csupa gyöngédség és a hivatalban maga a pontosság és a rendszeret. Semmi sincs már meg benne a régi, könnyelmű gavallérból; régi szenvedélyei közül legfeljebb, ha a vadászatnak áldozik, egy-egy nyulat, vagy foglyot hozván a konyhára.

Még a kaszinóba is maga a nagyasszony tuszkolja el néha: «Menjen hát emberek közé is, ki ülne mindig a felesége szoknyáján!»

Jól tudja a nagyasszony, hogy a héthalmi kaszinó nem veszedelmes hely, még arra nézve sem, kiből talán átkos szenvedélyek lappanganak.

A tiszteletes úr durákozik ott csupán az öreg kasznárral, ha még egy partner kerül, nekivágnak egy tarokk-partienak; egy tizedkrajcárba a pointe-jét.

E jámbor társaságban pipaszó mellett tölti estéit Adorján Endre, míg otthon Anna apró ingecskén öltöget; a nagyasszony fehér pihét foszt, kicsi vánkosba valót. A mint ott ülnek munkájokra hajolva, elfelejtik a multnak minden bánatát, s arcukat a remény mosolya világítja meg.

Hej, nem volnának ilyen nyugodtak, ha tudnák, hogy a faluba jókedvű vadásztársaság érkezett, köztük Adorjánnak régi cimborái. Befújta az utat a hó, csak bajjal utazhatnának tovább; elférnek a tágas kaszinó-szobában, lefekvésre úgy se gondol senki.

Hamarább egy szempillantásnál ott terem a sunyi cimbalmos, nagy kantákban hegyaljai bort hoz a korcsmáros — s kész a han-

gulat. Felhangzanak a veszedelmes műszavak: «blind, besser! re-besser.»

— Gyerünk öcsém uram, húzgálja Adorján kabátját a tiszteletes, későre jár az idő. Maradj Endre, — biztatja valamelyik — szolid firmák vagyunk mi, csak kicsiben megy a játék. Akárcsak gomboznál. Vagy félsz talán, hogy kalodába dug holnap a napadasszony?

És Endre ott maradt. Pedig dehogy volt az szolid kompánia. Mihók János, a ki «isterázsa» volt akkor éjjel, belesett az ablakon, s rémülve mesélte másnap reggel, hogy csak úgy repültek a nagy bankók a kártyázó urak között.

Egy hét mulva idéző levél jött a törvényszéktől Adorján Endrének. A postaigazgatóság följelentése folytán, mivelhogy egy pénzes levél, mit az árendás zsidó, ama mulatozás napján adott fel a héthalmi postán, kifosztva érkezett rendeltetése helyére. Útközben esett-e kár a levélben, vagy a szerencsétlen ember részeg fővel idegen vagyonhoz nyúlt, hogy megfizesse a kártya-adósságot gavallér módjára? Ezt a vizsgálat lesz hivatva felderíteni.

A Héthalmi család nem engedte nevét pellengére hurcoltatni, mert a vizsgálat eredményében, sajnos senki se kételkedett. Volt még annyi befolyásuk, hogy elnyomhassák ezt a dolgot. László úr lótot-futott fütől-fához; fizettek minden kárt (a családi ház is reáment) és Adorján Endre szabadon lőn bocsátva. A hivataltól természetesen felmentették.

Épen az nap költözött ki a nagyasszony a virágos akácfa alá, hová nem kíséri el az embert a szégyen s a bánat.

(Folytatása következik.)

Anaini ifjú.

Meghalt az ifjú. Anyja özvegy,

Nincs senkije, magán maradt.

A sorvadó fa lombja sárga,

Az új tavaszt nem hívja, várja;

Végső gyümölcse leszakadt.

Nincs hátra más, csak az utolsó,

A szívrepesztő fájdalom:

Az az út ki a temetőbe,

Ha elviszik fűt előtte,

Hogy elfedje a sirhalom.

És megindul a gyászkíséret.

Az utca népe meg-megáll.

Van ki siratja, van ki szánja,

Sok meg kíváncsian néz utána,

Hogy mennek a várkapunúl.

Amint kiérnek, szembe velők

Az úton jó egy kis csapat.

A Genezáreth partja mentén

A mester szózatát követvén

Tanúlnak, hogy tanítsanak.

Ott van közöttük. Nemes arcán

A megdicsőült szenvedés.

Hogy szembe jött a gyászkíséret,

A bús özvegyhez odalépett

S megállt erre a temetés.

Vigasztaló szó fájdalomban
Bár jól esik, de nem segít.
Ha mi elveszett visszaadja,
Vigasztaló tett felszárasztja
A bánatosnak könnyeit.

Jézus megszánja a kesergő
Reményevesztett özvegyet.
Ki feltámasztja a holt lelket,
A testbe is életet lehelhet:
A megváltó nagy szeretet.

Odalép a halottvivőkhöz
És hangos szóval mondja ezt:
„Ifjú, kelj fel, mondom neked!”

Vér futja át a holt eret
S a hült szív új munkába kezd.

Merev pillája is feltáruul,
Bágyadt szeme is felragyog.
Az egész nép csodálva látja
És csak az Úr kegyelmét áldja,
Hogy ilyen cs. dát mutatott.

Sok emberöltő múlt azóta,
De a Mester még most se más.
Ha ifjú szív romlásnak indul,
Ő ki nem fogy az irgalombul,
Ő benne van feltámadás.

Hamvas József.

Egy üres templomban.

Szívem úgy fáj, — lelkem sebtől sajgott. Magány után vágyakoztam; magány után, melyben egyedül lehettem fájó szívemmel — és jóságos Istenemmel.

Elmentem az egyházfihoz — és elkértem tőle a templom kulcsát. — Itt találok meg azt, a mit keresek.

Egy ideig gondolatokba merülve ültem egy lócán közel az ajtónál s onnan néztem be — a templomba! Eleinte mit sem láttam, gondolataim, szívem érzelmei egészen lekötötték lelkemet, figyelmeimet. Néztem, de nem láttam . . .

A fenséges csend, a teljes magány, a szenthely — nemsokára felébresztett.

Nézni és látni kezdtem.

A külső ajtó, tehát ezzel a templom is be volt zárva. A világot kizártam, midőn a hatalmas tölgyfa ajtót beléptemkor behúztam magam után.

Magam maradtam, igen magam:

Nem sokára azon vettem magamat észre a mint figyelni kezdtem, hogy ketten, hogy többen, hogy sokan vagyunk! De akkor már nem csak testi szemeimmel, de lelki szemeimmel is néztem és láttam.

Láttam magam előtt, a mint ott a templom belső ajtajában állottam, a templom túlsó végén az oltárt. S úgy vettem észre, mintha akkor bár láthatlanul valaki más is be lépett volna a templomba. Nem lehetett más, hanem ha az Isten, mert csak az Isten

szellem. Most már éreztem, hogy ketten vagyunk. Ketten a templomban, én és az Isten.

Egy hang, egy égi, csak hittal hallható hang szólalt meg mellettem.

— Látod őt? Én küldtem őt!

És figyelni kezdtem az oltár felett álló Krisztus képre. A keresztre feszített Krisztus képe volt az!

És Krisztus csak a lélek által hallhatólag szólott hozzám a keresztfáról:

— Ti érettetek haltam meg!

Úgy éreztem magam e pillanatban, mintha az összes hívők képviselőjévé lettem volna!

Krisztus reá nézett az oltáron lévő szent edényekre; a tálcára és ekkor úgy hallottam, mintha azt mondotta volna: «ti érettetek töretett meg!» a kehelyre és akkor azt hallottam: «ti érettetek ontatott ki!» . . .

Majd szemembe ötlött az oltáron elhelyezett aranyszegélyű biblia 's szinte képzeltem, hogy arra a lapra van nyitva, melyen ez áll: «olvassátok az írásokat . . . mert ezek azok, a melyek én rólam tanúságot tesznek!»

És ime már hárman voltunk!

Az oltár mellett ott állott a szószék. Azon nem sokára mintha egy komoly, ünnepies ruházatú, átszellemült férfiú jelent volna meg, a ki beszélni kezdett és prédikált. És prédikálni kezdte nem magát, hanem a Krisztust, mert a mint bevezetésében szerényen bár, de nem kevéssé boldogan bevallotta:

«Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus!»

A templom közepébe mentem az ülőpadok közé, hogy közelebbről hallhassam őt.

És ime ekkor, szinte megdöbbenett, hátam megett megszólalt az orgona és elkezdte zengeni:

«Téged Isten dicsérünk!»

A sok kisebb-nagyobb, vékonyabb és vastagabb síp, mintha csak kisebb-nagyobb, fiatalabb és öregebb hívő lett volna, szólani kezdett és zengett fiatalja öregje, apraja-nagyja; nem csak a kis síp, de az «öregje» is szólt. A szent zsolozsma szent harmóniává lett.

Ó mi szép az orgona, mint a gyülekezet képe! — gondolám. S a mint úgy körül tekintek, lelkem előtt már az ülőpadok is megteltek: a jobboldali padokon a fiatalabb, megettők az idősebb férfiak, a baloldali padokon elől a menyecskék, azok után az asszonyok.

Hátra fordulok az az ismét az oltár felé s látom a körül is

tömött sorokban, körben ott állanak a fiatal leányok s megzendül az ének ajkaikon s vezetni kezdik az éneket! . . Hatalmas fiatal hangok vegyülnek kedves csengésű énekökre, felpillantok s ime látom a choruson a fiatal fiúkat és legényeket, a mint buzgón énekelnek . . .

A buzgó éneklés *átszellemítette az egész gyülekezetet*. Oly boldogságtól sugárzó arcok voltak azok!

Egyszerre csend lett! A Krisztust prédikáló alak szólott és *épített!*

Majd újra csend. Az oltár gyertyái kigyúladnak, mintha csak azt mondanák: «mint mi itt az úr oltárán magunkat áldozzuk fel az ő szolgálatában, úgy tegyetek ti is; egész életetek legyen szolgálat az Úrnak!»

Erre *az áhítat szállotta meg* a gyülekezetet!

És hallottam a sűgva mondott imádságot:

«Hála neked jó Istenünk, hogy magadat a Krisztus által megismerttetted velünk! Add esdve kérünk, hogy az ő szent ígéje és a te szent lelked vezéreljen bennünket mindenkor, hogy hozzád méltók, igazi gyermekeid lehessünk! Add óh add, áldassék szent neved! Amen.»

Már kifelé indulóban voltam! Mert a mit kerestem, megtaláltam, szívem meggyógyult, lelkem felüdült egész szívvel, egész lélekkel, imádkoztam én is s van-e jobb balsam, jobb ír Gileádban a sebhedt szívre, a beteg lélekre — mint a bensőséges, szívbeli imádság?

Hálás pillantást vettem még az oltár baloldalán lévő kereszteselőd-medencére, miközben hangosan mondtam: «Óh boldog én, hogy engemet is a fölé tartottak! Mert hiszen egy-egy mennyei családnak lettem tagjává és a Krisztus, az élő Isten fia — örökös társává, mert általa — Isten fiává!»

A boldogság özönével töltötte el szívemet ezen lélekemelő, — *életadó* — gondolat, érzet, tudat!

Kötelességtudatból dobtam egy pár pénzdarabot az ajtó mellett álló perselyekbe, *a «szegényeknek»*, hogy enyhüljön szegénységök, *«az egyháznak»*, hogy rendben tartsa az istenházát, *«a missióra»*, hogy a szegény pogányok is mielőbb oly boldogak lehessenek, mint én!

Óh Istenem, gondolám magamban, mikor kiléptem a templomból, *de teli is van egy ilyen üres templom! Milyen isteni élet van benne!*

Azóta sokat jártam, sokat útaztam. Szívemben az evangélikus ember nyugalmával, boldogságával. Mert bár nem adott kincsek múltó, földi javakat az Úr s a kenyér is gyakran száraz, a mit eszem, de adott nagy, nagy áldást, adott hitet, nekem is küldötte a Jézust, nekem is adta fiát! S kell-e ennél több? . .

Egy útam alkalmával elmentem egy híres, nagy város, sokat magasztalt szép templomát megnézni. Mert én *idegen földön* is megnézem az Úr házát.

Szép volt a templom, nagyon szép. Csak úgy villogott benne minden! A szivárvány színtjátszó csillárok, az aranytól ragyogó oltár, a művészi kivitelű szószék s a zeneileg korrekt összeállított orgona! Krisztus képe ritkaság, talán valamelyik halhatatlan olasz, nagy festő műve . . . Szóval szép, szép, nagyon szép volt benne minden.

— Istenem — gondolám — mi szép lehet ezen gyönyörű templomban az istentisztelet!

— Bevárom! Megnézem! Nem, *részt veszek* benne!

És bevártam és megnéztem *és nem vettem benne részt*: Ellenkezőleg megfájult a szívem tőle! Lelkem még most is háborog . . Izgatott vagyok!

Mi történt? Az történt, hogy a mint a hívek jöttek, megtelt a templom, de a chorus maga énekelt. A férfiak: a napi politikáról, a vetésekről és a sorsjegyekről beszéltek; az asszonyok egymásközt pletykáztak a piacról, a cselédekről, botrányokról, a leányok ruháikat igazgatták, virágaikat szagolgatták és a legényekre pislogattak, azok meg reájok kacsintgattak, vigyorogtak.

A pap valami unalmas dogmatikai tételt fejtegetett, és ellenfeleivel polemizált, veszekedett; a kántor prédikáció közben egy közeli kávéházba ment egy cigarettára és egy kis pálinkára, snapszra . .

— Istenem, — sóhajtam kimenőben — *de üres ez a teli templom!* És *milyen profán, világi élet folyik benne!!!*

HÖRK JÓZSEF.

Márton pap faluja.

A Dunán túl jártam a múlt esztendőn. A Bakony és Vértes tájkát barangoltam össze. Nagyon szeretek ezen a földön időzni, sok láthatatlan, erős kötelék fűz hozzá. Édes anyám oda való s az ő elbeszéléseiből ismertem már minden zegét-zugát, mielőtt láttam volna. A mesék, a mikkel gyermekkoromban elaltatott, a dunán-

túli magyar nép meséi voltak; a mesék tündérei a Bakony, Vértes rengetegeiben meg a Balaton hullámaiban laktak. Gondolhatja kiki, mily örömet járok el édes anyám és mesebeli tündéreim hazáját látogatni.

Aratás felé közeledtünk. Itt-ott már elő-előbukkant a végtelennek látszó kalásztengerből egy-egy kepe; a papkévén valóságos országgyűlést tartottak a mezei madarak. Szép meleg idő volt, az útszéli fák levelei alig lebbentek meg egy kicsit a fáradt szellő suhintásaitól. A nap leáldozni készült s a távol eső erdő felett játszadoztak sugarai. Mintha egy fényes álmországi tündér végig terítette volna rajta gazdag, aranysugarú haját. Szótalanul ültem a kocsin, elmélyedtem az alkonyat nézésébe s kocsisom is hallgatag volt. Alig-alig rántotta meg a gyeplőszárat s csak nagy néha biztatta meg a Szellőt, a Csillagot egy-egy keményebb szóval. Az ostort csak úgy a híréért tartotta a kezében. Talán várta, hogy megszólítom.

— Földi, messze van-e még Szent-Mihály? kérdeztem.

— Messzinek elég messze van, de a pejkók majd közelebb hozzák.

— Lesz-e jó aratásuk az idén?

Az én emberem körülnézett az érett gabonatóblákon s nagy megelégedéssel felelt.

— Isten jóvoltából sok nehéz búzakévért rakok keresztbe. Az után oly piros a szeme, hogy öröm nézni. Hanem a tavasziak silányabbak. A kapásvetemény, ha egy kis eső éri, még bőven fizethet.

— Ezzel megeredt a beszéd árja.

— És most már hála Istennek, meg is marad a pénz a faluban, nem hordjuk el kamat fejében, árendásnak, takaréknak. Örömet izzad a munkás, veritéke nem idegen hordókba ömlik. De másképp volt ezelőtt hús esztendővel. Szinte rá nem ismerek saját falumra.

— Hát miféle csodatevő szent járt a falujokban, hogy így megváltozott minden?

— Jól mondta, Uram. Csodát is tett, szent is volt, különben a papunk lett volna. Mindössze 13 esztendeig. Ez az idő elég volt Márton papnak, hogy faluját, népét jobbá tegye.

Érdekelní kezdett a dolog s tudakoltam, mi mindent csinált Márton pap. Épen egy kapaszkodóhoz értünk. Emberem a lőcs fejébe akasztotta a gyeplőt, az ostort az ülése sarkába tűzte, elővette az eltagadhatatlan származású selmeczi pipát, megtömte és rágyújtott. Szivarral kínáltam, — eltette vasárnap délutánra. Dologtevő napra elég a jól szelelő pipa is. Az után rá kezdte.

— Most is emlékezem reá, mikor a falunkba hozták. Mintha

saját szemeimmel látnám, mikor befordult vele a kurátor kocsija az udvarra. A másik a parochia ajtajában várta, nagyon csáléra állt a kalapja is, esze járása is. Jól felkészült borral pálinkával a papfogadásra. Azt hittük szavazni fog valamit, de ugyancsak nehezen fordult a nyelve. Nem tudott egyebet mondani, mint «befelé! befelé!» Rektram valahol egy pincében búsult, tájkára se nézett a paplaknak, mert hiszen nem az ő jelöltjét választották meg. Hát még a nép alja! Éjszaka hosszat dőzsölt a korcsmában, a zsidó tette el az árpa, búza árát; a borét legföllebb pálinkára váltotta fel. Kurátorék a boros pincékben intézték az eklézsia sorsát. Templom, iskola Csáky szalmája volt, senki sem törődött vele. Gyerekkoromban az eladó leányok tartották tisztán a templomot, erről rég megszoktak; örömebb ögyelegtek a korcsma tájkán s lesték, melyik legény tud duhajabb lenni. És a legénység bizony nagyon elszilajodott. Káromkodó, iszákos templomkerülő volt; nyomtatás után meglopta saját atyját, megdézsmálta búzáját; a kocsmáros hűséges cinkosa s útmutatója volt minden «kezdő legénykének.» A templomba sátoros ünnepen ha eljártak; akkor sem a prédikációt hallgatták, hanem a karból a leányok arcát és szemét figyelték. A ki le nem látott, ott aludta ki az éjszakai mánort. Templomunk ablakain bedúdolt a szél, élemedett ember télen alig mert oda járni a hideg miatt. Iskolánk földje olyan volt, a mint elődeink építéskor utcasárral meghordták; tanítónk csak pipálni járt be, napjában egyszer fölemelte a pipaszárát, hogy a gyerekek meghunyászkodjanak s azzal megint ment télen a pincébe, nyáron a méhesbe. Ősszel a kukoricafosztás, télen morzsolás, tavasszal krumpliválogatás volt a dolguk a tanulás helyett. Ha megdühödött, volt dolga a pipaszárnak. Az én kis leányom kezére úgy rávágott vele egyszer, hogy nyomorékja lett. A Horvát szomszédom Pista fiának meg a két újját összesütögette valami meleg vassal. És a faluban senki se mert rá támadni érte. A harangláb düledező félben volt, — az eklézsia kasszájában semmi pénz; cserepes, ács nem akart hitelbe dolgozni a gyülekezetnek. Egy szóval szomorú egy világ volt itt Uram; rajtunk volt az egyiptomi hét csapás.

— A fiatal, lelkes, dologszerető pap nem esett kétségbe. Legeslegelőbb új haranglábát állíttatott föl; a dobosi uraság adott hozzá három hatalmas tölgyfát. A falubeli ácsok a pap kértére kifaragták ingyen. Új harangot szereztünk, az árát összeadtuk magunk. Ne terhelje az ekléziát. Milyen ünnep volt, mikor először meghúzták! A nép a paplak elé gyűlve várták megszólalását s az öregek szemébe könnyű szívárgott. Az öreg Fehérné azt mondta, most már

szeretne meghalni. És ez a harang volt leghívebb szövetségese a fáradhatatlan lelkipásztornak. Új iskola kellett volna, de hol vegyünk ennyi tenger pénzt? A szemes pap azt is talált, csak hozzá kellett nyúlni. Évekkel előbb kibérelte a határt egy köszénkutató társaság. Fizetett érte hat esztendeig, mint a köles. A szent-mihályiak pálinka-házra szánták, a maradékot áldomásivásra. Márton pap addig beszélt a lelkökre, míg el nem határozták, hogy iskola legyen belőle. Fel is épült, két szép terme van s akkora udvara, hogy hét vármegyében sem találni mását. A követ meghordták a falubeliek; a zsellérség s a keze munkája után élő nép elvégezte a napszámos munkát. Ez sem volt elég. Az iskolaalap javára takarékmagtárt kezdett, előbb rozsszal, az után árpával. A megszorult ember mindig kapott belőle kölcsön kenyérré, vetni valót s szívesen ráadta a tetejét, hiszen az iskolának adta. Ma már ez az alap ezreket ér s Isten a megmondhatója, hány szegény emberen segített! Majd oda adták a neki buzduúlt hívek a vadászati haszonbért. Egyszer aztán csak jött egy nagy alapítvány. 800 forintot adott egy gazda ember, a ki vagyónát fáradságos munkájával szerezte, hogy kamatjából elszegényedett, tehetetlen atyafiak gyülekezeti adóját fedezzék. Akadt izraelita jótevőnk is; — a helybeli uraság a templom javára tett szép alapítványt. Az eklézsia minden adósságától kitisztult, tőkét gyűjtött, épületeit kijavíttatta. Márton pap kezdetben sorra járt királyt, minisztert, vármegyét, uraságot segedelemért, de később már egészen a magunk erejéből csináltunk mindent. Nem volt nehéz az Úr igája egyikünknek sem, mert láttuk, hogy a papunknak sem nehéz. Évekig eltanított a második iskolában majdnem ingyen; eljárt a családokhoz, magához szoktatta a fiatalságot, meghódította a hívek szívét. Hány jó fejű gyerek került az ő hatalmas ösztönzése folytán felsőbb iskolákra s lett belőle tanító, pap, tanár, öröme, büszkesége a falunak! A bor nem folyt le többé a garaton, pénzé vált s a szállóból kitanultak a jótanuló fiúk. Imádságos-, énekeskönyvvvel ellátta a népet, hogy oda haza se szűkölködjék lelki eledel nélkül. Népes lett a templom s akadt már vendége az Úr asztalának. Áldott felesége, egy messze földön ritka papné az asszonyokat, leányokat gyűjtötte maga köré s szép képet szerzett az oltárra. Mindenki bizalommal nyúlt ajtójuk kilincséhez, szeretet és jóság, bölcsesség fogadta benn a tanácskérőt.

Ez előtt hat esztendővel hagyta itt falunkat. Minálunk elvégezte dolgát, az Úr más mezőre küldte őt dolgozni, hol nagyon sok az aratni való gabona. Legyen áldott, a hol van, minden maradjával!

Emberem kiverte pipáját s közben nyugodtan, meglelégedéssel fejezte be történetét.

— De azért most sem vagyunk árván. Az úr szöllejébe megint akadt oda való munkás, a ki folytatja Márton pap munkáját. Az úr gondot visel az ő népéről s nem hagyja vigasztalás nélkül, a kik benne bizakodnak.

Elhallgatott. Én gondolkodtam a hallottakon. A közelből hozánk hatott az esti harang imádságra hívó hangja. Szent-mihályi

házak ablakai világítottak felénk. Célhoz jutottam. Csak azt említem még meg, hogy jól ismerem Márton papot is, az utódját is.

PÁSZTOR MIHÁLY.

Az egyházi élet köréből.

A Jó Pásztor jelen száma megindulása óta már a tizenegyedik. Pályafutásával igazolja, hogy kitűzött céljához hű maradt. Előkelő dolgozótársak szép serege munkálkodik a tartalom gazdagításán. Bizalommal s elért sikereinkre hivatkozva kérjük lapunk barátait, hogy ismerőseik, híveik körében a «Jó Pásztor»-t terjeszteni szíveskedjenek. A kik múlt évi októberben egy évre rendelték meg a lapot, azoknak előfizetése a jövő számmal lejár. Kérjük, szíveskedjenek a megrendelést megújítani. A ki félévre (1900. júliustól decemberig) rendeli meg, egy korona húsz fillért küldjön postautalványon a kiadóhivatalnak (Balassa-Gyarmat, Könyvnyomda Részvénytársaság.) A lapot egy évre is meg lehet rendelni két koronáért. A «Jó Pásztor» a legolcsóbb keresztyén ujság, a szegény keze munkájából élő napszámos ember is könnyen összerakosgat annyit, a mennyi a lap megrendelésére elég. A kiadóhivatal szívesen küldi a lapot azoknak is, a kik előre fizetni nem tudnak, de írásban kötelezik magukat, hogy a lap árát 1900. évi október hó 1-ig megküldik. Gyűjtőknek 7 előfizető után tisztelet-példány jár.

Egyházi gyűlések. Július, augusztus és szeptember hónap egyházi gyűlésekkel telik. Esperességek, kerületek tartják évi közgyűléseiket, megvitatják az egyházi élet hiányát s tanácskoznak orvoslásuk módjáról. Aug. 9-én Gyönkön a dunántúli evang. egyházkerület tartotta gyűlését, a melyen Gyurácz Ferenc és Ihász Lajos elnököltek. 15-én Balassagyarmat egyháza látja vendégül falai között a dunáninneni egyházkerületet. Ez alkalommal szenteli fel dr. Baltik Frigyes püspök a gyülekezet új templomát. A bányakerület szept. 4-én Budapesten, — a dunántúli ev. ref. egyházkerület Pápán, a dunamelléki Budapesten, a tiszáninneni Miskolcon, a tiszántúli Debrecenben gyülekezik össze, hogy az anyaszentegyház dolgairól tanácskozzék. Isten áldását kívánjuk munkájukra!

A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság idei pozsonyi közgyűlése nagyon népesnek és fényesnek ígérkezik. A két evang. egyháznak vezérférfiai, legjelesebb írói ott lesznek az együvé tartozás, a közös célok, közös elvek megpecsételésére. A pályaudvaron Brolly polgármester és Günther felülgyelő fogadják az érkezőket. A közgyűlést a theol. akadémián, az ünnepséget az új lyceum tantermében tartják. A pozsonyi evang. egyház vendégszeretettel várja kebelére az Irodalmi Társaság tagjait.

Közeledik az új iskolai év. Kifelé már a rúdja a vakációnak. Az érettségit tett fiatal emberek most küzködnek a pályaválasztás gondjaival. A kik lelkészi pályára készülnek, azokat figyelmeztetjük, hogy folyamodványaikat a convictusi és alumneumi jótéteményekért, valamint a Theol. Otthonba való felvételért f. hó 20-ig a theol. akadémia igazgatóságához (Pozsony, Konvent-u. 13.) okvetetlenül adják be, hogy elkésés miatt káruk ne legyen.

Dr. Baltik Frigyes, dunáninneni ev. püspök arcképe megjelent és kapható a Theol. Otthon felügyelőjénél 50 fillérért.

Szerkesztői izenet.

Neheztelő. Budapest. Az őszinte és jóindulatú bírálatot szívesen fogadjuk, még ha kedvezőtlen is, mert lapunkat nem tartjuk olyannak a mit még jobbra tenni már nem lehetne. De komoly, éveken át érett meggyőződésünktől senki emberfiának sem hízelgése, sem fenyegetése el nem tántorít. A lap irányát egy sereg földművelő híveinktől és lelkésztársainktól származó levél helyesi. Azok az úgynevezett «evangeliumi erő és íz nélkül szükölködő cikkek többet építenek Isten országán, mint némely keresztyén társaink, a kiknek nyelvén szüntelenül «Krisztus», «ige» stb. forog, de már pusztán kérkedésökkel megtagadják Idvezítőnket, az evangeliumi erő kizárólagos birtokosainak tartják magukat s hálákat adnak Istennek, hogy «nem olyanok, mint egyéb emberek.» Nem a betűk és szavak, közszájra adott nagyhangú mondások építenek, hanem a szellem, a melynek hatását, munkálódását földi szemek nem mindenkor veszik észre. Isten lelke szólhat a napsugár, a csillagos ég, de egy kis porszem, egy kis mese által is hozzánk s az elfogulatlan, gyermeklélek mindegyikből megérti menyei atyja beszédét. Csodáljuk, hogy nyugodt, pusztán érvekkel bizonyító, a jó szándékot tiszteletben tartó megjegyzéseinket *támadásnak* nevezi. Méltóztassék még egyszer elolvasni s egy nemrég megszűnt budapesti belmissiói folyóiratban megjelent polemiákkal összehasonlítani, melyekben a Krisztus nevének sűrű emlegetése mellett szinte sziporkázott az eretneknyomozók haragos türelmetlensége. Mi az iszákosság gyógyításában, mint kifejtettük, egyetértünk, harcostársak vagyunk, tehát a *célra* nézve közöttünk semmi eltérés nincsen, csak az eszközökről, a miket az élet még nem próbált ki, mondtunk el szerényen, de határozottan véleményünket. A mit mondtunk, most is fentartjuk. Az emberi gyarlóságok ismerete készített bennünket azon állításra, hogy előbb-utóbb «érdemszerző» társulat lesz ebből az egyesületből, ha most még nem az is. Különben nagyon sajnálnánk, ha e csekély különbség miatt idegenkedés támadna közöttünk, a kiknek közös munka, Isten országának terjesztése a hivatásunk. Dolgozzunk mindnyájan úgy, a mint Isten tehetséggel, lelkesedéssel megáldott, egymást erősítve, kitartását elismerve s egymás tévedését Krisztusi szelídséggel, mindent elfedező szeretettel megigazítva. Ez a mi lapunk, a Jó Pásztor iránya. Az Úrnak lelke maradjon velünk!

*Az Evang. Theologusok Otthona kiadásában
megjelent*

a „Protestáns Esték“

II. füzete.

TARTALOM:

<i>A monotheismus a görögök- nél és izraelieknél . . .</i>	<i>Pukánszky Bélától.</i>
<i>A fejedelemasszony udvara</i>	<i>Kovács Sándortól.</i>
<i>A női kéz</i>	<i>Hegedűs Istvántól.</i>
<i>Sokrates</i>	<i>Stromp Lászlótól.</i>
<i>Versek</i>	<i>Szabolcska Mihálytól.</i>
<i>A provençei troubadourok</i>	<i>Albert Józseftől.</i>
<i>Jean Paul a leánynevelésről</i>	<i>Dr. Masznyik Endrétől.</i>
<i>Az evangelium Japánban</i>	<i>Pröhle Vilmostól.</i>
<i>A munkáskérdés és a soci- alis reformok</i>	<i>Schulpe Györgytől.</i>
<i>Költözés más világba . . .</i>	<i>Stromp Lászlótól.</i>
<i>Carlyle Tamás.</i>	<i>Jónás Jánostól.</i>
<i>A halotthamvasztás keresz- tén álláspontról.</i>	<i>Dr. Masznyik Endrétől.</i>

*A vaskos 20 nyomtatott íves mű ára 2 korona, dí-
szes angolvászon kötésben 3 korona.*


*A megrendelések a Balassa-Gyarmati Könyv-
nyomda Részvénytársasághoz vagy Kovács Sán-
dor theol. tanár úrhoz Pozsonyba intézendők*

Legalkalmasabb konfirmációi ajándék

KOVÁCS SÁNDOR

IMAKÖNYVE

az evangyéliom népe számára.

Az egyházi irodalomban egyedül áll tartalmával, díszes kiállításával és olcsóságával. 



A protestáns imádságok gyöngyeinek gyűjteménye. Az egyházi lapok szerint igazi hézagpótló mű, a minek egy prot. családból sem volna szabad hiányoznia.

A B.-Gyarmati Könyvnyomda Részvénytársaságnál

s minden könyvárusnál kapható.

- Csinos keménykötésben 1 k. 60 fill
Díszes angolvászon kötésben, arany metszettel, finom minister papíron, csattal 5 k. — fill
Elefántesont utánzat, vagy díszes bőrkötésben arany metszettel pergament papíron díszes csattal 8 k. — fill

Lelkész vagy tanító uraknak két havi leszámolásra bizományba is ad imádságos könyveket

a B.-Gyarmati Könyvnyomda
Részvénytársaság.